

UtbildningsdepartementetStatens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Ändring av uppdraget till Statens skolverk att digitalisera de nationella proven m.m.

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Statens Skolverk att utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå, sträva efter att en så stor andel av proven som möjligt ska automaträttas samt förbereda införandet av central rättning av digitala nationella prov (U2017/03739, U2019/03788, U2023/00237, U2024/00057) enligt följande.

Skolverket ska i arbetet med att digitalisera de nationella proven och bedömningsstöden även, helt eller delvis, digitalisera bedömningsstöden i lågstadiet, om myndigheten bedömer att det finns ett sådant behov.

Uppdragstiden för införandet av digitala nationella prov och bedömningsstöd ligger fast. Uppdraget ska alltså slutredovisas senast den 1 december 2026.

Ärendet

Regeringen gav den 21 september 2017 Skolverket i uppdrag att utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå (U2017/03739). Uppdraget har ändrats vid flera tillfällen. I ett beslut den 11 januari 2024 justerades uppdraget så att Skolverket i arbetet med att digitalisera de nationella proven och bedömningsstöden ska undanta lågstadiet från digitaliseringen (U2024/00057).

Av budgetpropositionen för 2025 framgår att regeringen avser att ändra Skolverkets uppdrag om att digitalisera de nationella proven m.m. (U2017/03739) så att bedömningsstöden i lågstadiet utifrån behov kan digitaliseras (utg.omr. 16 avsnitt 3.5.5).

Skälen för regeringens beslut

Vetenskaplig empiri och beprövad erfarenhet visar att grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna bäst förvärvas genom analoga aktiviteter i analoga miljöer. Detta innebär att fokus i lågstadiet bör ligga på analoga lärverktyg och att digitala lärverktyg vid stigande ålder kan användas i större utsträckning, under förutsättning att det görs selektivt, utifrån vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde. Mot bakgrund av detta har regeringen beslutat att undanta lågstadiet i Skolverkets uppdrag om att digitalisera de nationella proven och bedömningsstöden (U2024/00057).

I regleringsbrevet för 2024 fick Skolverket i uppdrag att ta fram en plan för utveckling av bl.a. de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklassen och bedömningsstöden i årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer (U2023/03701). I uppdraget ingick att analysera hur dessa kan utvecklas i syfte att utifrån behov ge en bättre bild av elevens kunskaper och av vilka arbetssätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid. Vid genomförandet av uppdraget skulle myndigheten beakta lärares administrativa börda och föra en dialog med relevanta aktörer. Skolverket redovisade sitt uppdrag den 14 november 2024 (U2024/02541). Av redovisningen framgår att ett digitalt lärarmaterial kommer att erbjudas vilket är efterfrågat och kan underlätta lärares och skolenheters dokumentation. Skolverket framhåller även att det inte kan uteslutas att vissa elevuppgifter på sikt skulle kunna genomföras digitalt.

Regeringen anser att det är viktigt att de obligatoriska kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden är tidseffektiva och vetenskapligt underbyggda samt utformas på ett ändamålsenligt sätt med en hög träffsäkerhet avseende de kunskaper och färdigheter som ska provas. I både den pågående och fortsatta utvecklingen bör Skolverket ges de bästa förutsättningar att ta fram kartläggningsmaterial och bedömningsstöd som uppfyller detta, oavsett om dessa är analoga eller digitala.

Det går enligt regeringen att förena en undervisning som är präglad av analoga lärverktyg med användning av kartläggningsmaterial och bedömningsstöd som utifrån behov är digitala. Principen om att undervisningen ska vara präglad av analoga lärverktyg på lågstadiet behöver därmed inte frångås för att bedömningsstöden utifrån behov digitaliseras.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

John Haeberle